

ZADOVOLJSTVO PREBIVALCEV Z ZAGOTAVLJANJEM VARNOSTI V RAZLIČNO URBANIZIRANIH LOKALNIH SKUPNOSTIH

KAJA PRISLAN IN BRANKO LOBNIKAR
FAKULTETA ZA VARNOSTNE VEDE UM

Pomen proučevanja zaznave varnosti in namen študije

- Zaznavanje varnosti in javno mnenje o varnostnih organizacijah sta pomembna dejavnika legitimnosti policijske dejavnosti v sodobnih demokratičnih družbah.
- V zadnjih letih se krepi interes za proučevanje zadovoljstva z varnostnimi storitvami v ruralnih okoljih, ker je to področje v primerjavi z urbaniziranimi okolji precej manj raziskano.
- Ker zadovoljstvo prebivalcev z varnostjo in s subjekti zagotavljanja varnosti predstavlja pomemben dejavnik za kakovostno življenje v lokalnih skupnostih, je treba spremljati trende na področju tovrstnih zaznav in ocenjevati stališča prebivalcev.
- Zanimalo nas je, kako so prebivalci iz različno urbaniziranih skupnosti zadovoljni z izvajanjem varnostnih storitev in kakšen je njihov občutek varnosti ter ali obstajajo razlike v tovrstnih zaznavah med prebivalci iz ruralnih in urbanih skupnosti.

Opis vzorca in metode

Vprašalnik je vključeval:

- šest **trditev, vezanih na zadovoljstvo** z delom policije, občinskih redarstev, zasebnovarnostnih služb ter občinske uprave pri zagotavljanju varnosti v bivalnem okolju anketirancev (Cronbach α tega dela vprašalnika je bil ,818) in
- dve trditvi, vezani na **občutek varnosti v lokalni skupnosti** (Cronbach α tega dela vprašalnika je bil ,847).

V raziskavo je bilo vključenih 1.062 prebivalcev Slovenije (45,1 % moških, 54,9 % žensk)

72,5 % zaposlenih oziroma samozaposlenih, 4,9 % jih ni bilo zaposlenih, 8,9 % anketirancev pa je bilo upokojencev.

26,6 % anketirancev je prebivalo v hiši na samem ali v manjši vasi, oddaljeni od pošte, šole oziroma trgovine, 25,2 % anketirancev je živel v strnjenem vaškem naselju s šolo, pošto oziroma trgovino, 23,8 % anketirancev je živel v primestnem naselju ali manjšem mestu, 24,4 % pa je živel v večjem mestu oziroma mestni občini.

Raziskavo smo izvedli v letu 2018, in sicer tako, da smo jo delno izvedli kot terensko raziskavo z usposobljenimi anketarji ($n = 744$), delno pa kot spletno raziskavo ($n = 318$). Sodelovanje v raziskavi je bilo prostovoljno in anonimno.

Rezultati analize zadovoljstva – faktorska analiza

Izvedli smo faktorsko analizo, s katero se je osem analiziranih trditev razvrstilo v dva vsebinsko konsistentna faktorja (61,5 % pojasnjene variance). Prvi faktor smo poimenovali »**Institucionalno zagotavljanje varnosti**«, ker opisuje zadovoljstvo anketiranih z institucijami, ki v lokalnem okolju zagotavljajo varnost (policija, redarstvo, zasebno varovanje, občina), drug faktor pa smo poimenovali »**Občutek varnosti**«, kamor sta se uvrstili trditvi o občutku varnosti v lastnem domu in v kraju bivanja.

Institucionalno zagotavljanje varnosti

M = 2,95; S.O. = ,79

- Polovica anketirancev zaupa v delo policije, dobra tretjina anketirancev je zadovoljna z učinkovitostjo policije in njeno prisotnostjo v kraju bivanja.
- Anketiranci so med vsemi institucijami najbolj zadovoljni z državno policijo (M = 3,21), manj pa z redarstvom (M = 2,56) ali zasebnim varstvom (M = 2,82).

Občutek varnosti
M = 4,48, S.O. = ,67

- Anketiranci se počutijo zelo varne tako v svojem domu (94 %) kot v kraju svojega bivanja (88 %).

Vpliv urbanizacije na zadovoljstvo z varnostnimi storitvami

- Zadovoljstvo z institucionalnim zagotavljanjem varnosti tistih, ki živijo v najmanj urbaniziranem okolju (hiša na samem, zaselek ali manjša vas), je bilo nižje kot pri tistih, ki so živeli v strnjenih vaških oziroma trških naseljih ali v mestih.
- Z analizo variance (ANOVA) smo ugotovili, da so ocene zadovoljstva z institucionaliziranim načinom zagotavljanja varnosti statistično nižje v ruralnem okolju (hiša na samem, nestrnjeno vaško okolje), medtem ko med strnjenimi trškimi naselji in mesti nismo ugotovili statistično značilnih razlik.
- Prebivalci ruralnih območij so (statistično značilno) manj zadovoljni s prisotnostjo policije v njihovem okolju kot prebivalci urbanih območij.
- Prebivalci razpršenih naselij so manj zadovoljni z učinkovitostjo policije kot prebivalci urbanih območij.
- Kljub vsemu pa je stopnja zaupanja v policijo na enaki ravni ne glede na območje bivanja.

Vpliv urbanizacije na zadovoljstvo z varnostnimi storitvami

- Z delom občine so najbolj zadovoljni v strnjenih vaških in trških naseljih, najmanj pa v razpršenih območjih, podobno ugotavljamo tudi pri oceni zadovoljstva z zasebnovarnostnimi storitvami.
- Razlik pri subjektivnem občutku varnosti nismo ugotovili – ta je ne glede na okolje bivanja povsod visok.
- Se pa od prebivalcev večstanovanjskih stavb bolj varno počutijo tisti, ki živijo v individualnih oz. samostojnih hišah.

Glavne ugotovitve

Rezultati študije nakazujejo, da so z varnostnimi storitvami najbolj zadovoljni tisti, ki živijo v okolju, ki smo ga opisali kot strnjeno vaško naselje (vas, kraj, trg) s šolo, pošto in trgovino.

Temu sledijo močno urbanizirani kraji (mesta), najmanj pa so z različnimi institucijami za zagotavljanje varnosti zadovoljni prebivalci hiš na samem, v zaselkih ali manjših vaseh, oddaljenih od infrastrukture, značilne za urbana okolja.

Kljub visoki zaznavi varnosti rezultati nakazujejo na okolja in skupine prebivalcev, kjer je v prihodnje potreben večji poudarek na krepitvi zadovoljstva, zaupanja in medsebojnih odnosov pri delu različnih subjektov zagotavljanja varnosti.

Hvala

KAJA PRISLAN / BRANKO LOBNIKAR